

SINTEZA

recomandărilor prezentate privind consultarea proiectului de decizie

„Cu privire la aprobarea bugetului raional Cahul pentru anul 2023”

<i>Recomandarea recepționată</i>	<i>Autorul recomandării</i>	<i>Poziția subdiviziunii-autor (acceptarea sau respingerea recomandărilor)</i>	<i>Argumentare (în cazul respingerii)</i>
Se propune ca Direcția Generală Asistență Socială și Protecția Familiei să înainteze solicitări Agenției Naționale de Asistență Socială privind alocarea mijloacelor financiare pentru acoperirea cheltuielilor din pachetul minim de servicii sociale și anume, pentru Serviciul de Asistență Personală, pentru a micșora cheltuielile din sursele proprii.	Smeșnoi Valentina	Se propune spre examinare responsabililor din cadrul DGASPF	
Se propune de revizuit și de reformulat indicatorii de performanță pentru P1P2 6402 „Dezvoltarea drumurilor” și unitatea de măsură aplicată.	Hotnogu Vitalie	Se acceptă	
Se propune de publicat spre consultări publice „Sinteza programelor de cheltuieli ale bugetului Raional Cahul pentru anul 2023” varianta reexaminată.	Hotnogu Vitalie	Se acceptă	
Se propune de indicat în Nota informativă la proiectul bugetului raional descifrarea detaliată a criteriilor de alocare a mijloacelor financiare pe domeniile „Învățământ”, „Ocrotirea sănătății”, pentru ca societatea să fie la curent cu prioritățile de alocare a mijloacelor financiare în anul 2023.	Drangoi Sergiu	Se acceptă parțial	Comentariu: pentru procurarea băncilor școlare s-au alocat 2500,0 mii lei și pentru efectuarea reparațiilor capitale la instituțiile de învățământ 12671,0 mii lei. Alocațiile în sumă de 5640,0 mii lei pentru reparații capitale destinată ocrotirii sănătății se vor repartiza ulterior în baza deciziei Consiliului raional Cahul.
Se propune de prevăzut în bugetul raional pentru anul 2023 resurse financiare pentru elaborarea documentelor de suport pentru proiectele	Mițăblîndă Violina	Se propune spre examinare în cadrul comisiilor	Recomandare: prioritezarea finalizării proiectele în curs de execuție, pentru care CR Cahul a

investiționale: studii de fezabilitate, proiecte tehnice, etc.			investit în anii precedenți și apoi demararea procedurilor de aplicare la alte proiecte.
Se propune reformularea scopului programului P1P2 8501 „Politici și management în domeniul culturii”, astfel încât să întruchipeze caracteristicile de formulare a unui scop.	Consiliul Raional pentru Participare Cahul	Se acceptă	
Se propune reformularea obiectivelor pentru programul P1P2 8501 „Politici și management în domeniul culturii”, astfel încât să se refere la anumite domenii și direcții de intervenție		Se acceptă	
Se propune reformularea descrierii pentru programul P1P2 8501 „Politici și management în domeniul culturii”, fiind ajustată la scop și la obiective.		Se acceptă	
Se propune modificarea și expunerea în redacție nouă a indicatorilor de performanță pentru programul P1P2 8501 „Politici și management în domeniul culturii”		Se acceptă parțial	Dat fiind faptul, ca aplicarea în practică a unor indicatori de performanță propuși pentru acest subprogram nu este relevantă.
Se propune ca în partea de constatare a proiectului de decizie după cuvântul “avizul comisiilor consultative” de adăugat următorul conținut “și consultării publice organizate la 09.12.2023”	Consiliul Raional pentru Participare Cahul	Se acceptă	

Șef al Direcției generale finanțe

Constantin Hodenco

**Proces-Verbal al ședinței audierilor publice
privind proiectul bugetului raional Cahul pentru anul 2023
din 08 decembrie 2022**

Prezenți la ședință:

- Domnul Dunas Nicolae, Președintele raionului Cahul;
- Doamna Seredenco Tatiana, Vicepreședintele raionului Cahul;
- Domnul Nedov Ruslan, Vicepreședintele raionului Cahul;
- Doamna Daud Elena, Vicepreședintele raionului Cahul;
- Doamna Prepeliță Cornelia, Secretarul Consiliului Raional Cahul;
- Colaboratorii Direcției Generale Finanțe, reprezentanții Direcției Generale Învățământ, Direcției Generale Asistență Socială și Protecția Familiei, direcțiilor și secțiilor din subordine a Consiliului Raional Cahul;
- Consilieri raionali;
- Reprezentantul Consiliului Raional de Participare;
- Reprezentanții presei locale;
- Reprezentanții societății civile al raionului Cahul.

Lista participanților se anexează.

Ședința a fost prezidată de către Domnul Dunas Nicolae, Președintele raionului Cahul.

Raportor:

- Doamna Smeșnoi Valentina, Șefă adjunctă a Direcției Generale Finanțe, Șefa Direcției elaborarea și administrarea bugetului.

Obiectivele de bază ale ședinței:

1. Prezentarea informației privind proiectul bugetului raional Cahul pentru anul 2023;
2. Propuneri referitoare la bugetul raional pentru anul 2023.

I. Deschiderea ședinței.

Cuvînt de introducere- **Domnul Dunas Nicolae, Președintele raionului Cahul**

Salutare și mulțumire pentru prezență la această ședință a consilierilor raionali, angajații din subdiviziunile Consiliului raional Cahul, primarilor APL de nivelul I, reprezentanții a societății civile și a cluburilor sportive.

În continuare a menționat despre regulile ce trebuie urmate în cadrul audierilor publice. Ulterior, a enumerat proiectele de Decizii supuse consultărilor publice, inclusiv Proiectul bugetului raional Cahul pentru anul 2023

În final Dul **Dunas Nicolae**, a numit pe Doamna Seredenco Tatiana, vicepreședintele raionului în calitate de moderator al acestei ședințe.

Cuvântul i-a fost oferit Doamna Seredenco Tatiana vicepreședintele raionului:

Doamna Seredenco Tatiana, a informat despre așteptările pe care le are autoritatea publică locală în urma desfășurării audierilor publice.

În legătură cu volumul mare și consultarea publică a mai multor documente, a propus responsabilii de secretariat și regulamentul luării de cuvânt a participanților. În continuare, au fost comunicate publicului persoanele de contact din cadrul autorităților, la care se poate de adresat cu propuneri și recomandări în scris pe marginea documentelor vizate.

II. Particularități generale privind elaborarea proiectului bugetului Consiliului raional Cahul pe anul 2023

Cuvântul i-a fost oferit: **Domnului Hodenco Constantin, Șef al Direcției Generale Finanțe:**

Domnul Hodenco a menționat importanța audierilor publice în elaborare și aprobare bugetului anual și a adus la cunoștință măsurile și activitățile necesare pentru asigurarea unui management financiar adecvat privind utilizarea mijloacelor bugetare și administrarea patrimoniului public în conformitate cu principiile bunei guvernări.

III. Particularități elaborării proiectului bugetului Consiliului raional Cahul pe anul 2023 la partea de „Venituri” și „Cheltuieli”

Cuvântul i-a fost oferit: **D-nei Smeșnoi Valentina, Șefă adjunctă al Direcției Generale Finanțe, Șefa Direcției elaborarea și administrarea bugetului:**

Proiectul bugetului raional Cahul pentru anul 2023 a fost elaborat în conformitate cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar – fiscale, nr. 181 din 25.07.2014, Legii nr. 397- XV din 16 octombrie 2003, privind finanțele publice locale, Ordinul Ministerului Finanțelor nr.209 din 24.12.2015 prin care au fost aprobate prevederile Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului, care determină politica bugetar-fiscală a statului pentru anul 2023, a particularităților privind elaborarea de către APL a proiectelor de buget pe anul 2023.

Bugetul este fundamentat pe programe și performanțe, cuprinde toate resursele și cheltuielile bugetului Consiliului raional Cahul pentru anul 2023. Prima data la consultări publice să prezinta detaliat cheltuielile pe programe și indicatorii de performanțe.

Proiectul bugetului raional Cahul pentru anul 2023, este propus pentru aprobare la partea de **venituri** în sumă totală 373385,9 mii lei, față de 339070,4 mii lei, aprobați în anul 2022. Bugetul raional pentru anul 2023 este în creștere cu suma de 34315,5 mii lei, sau la nivel de 110,1% față de anul 2022.

La compartimentul “Venituri” s-a vorbit despre următoarele aspecte:

- Baza legală;
- Evoluția veniturilor în anii 2020-2023;
- Veniturile bugetului raional pe anul 2023;
- Structura veniturilor bugetului raional;
- Veniturile proprii ale bugetului raional;
- Impozitul pe venitul persoanelor fizice (IVPF);
- Structura transferurilor primite de la bugetul de stat;
- Structura veniturilor colectate de către autoritățile/instituțiile bugetare.

Resursele financiare disponibile pe anul 2023 sunt estimate în suma totală de 373029,1 mii lei. Cheltuielile bugetului raional Cahul pe anul 2023 în raport cu bugetul aprobat pe anul 2022 în sumă de se vor majora cu 33958,7 mii lei sau cu 10,0 la sută.

La compartimentul „Cheltuieli” au fost punctate următoarele:

- Evoluția cheltuielilor bugetului raional Cahul pe anii 2021-2023;
- Structura cheltuielilor bugetului raional Cahul conform clasificății economice;
- Structura cheltuielilor bugetului raional Cahul conform clasificății funcționale;
- Structura cheltuielilor pe programe de cheltuieli.

S-a prezentat detaliat pe fiecare program, care conține scopul și obiectivele fiecărui subprogram, indicatorii de performanțe planificați pe anul 2023.

IV. Runda de întrebări și răspunsuri

La finele prezentării participanții audierilor publice au fost invitați să înainteze propuneri:

- Smeșnoi Valentina Șefa adjunctă a Direcției Generale Finanțe, Șefa Direcției elaborarea și administrarea bugetului a propus ca Direcția Generală Asistență Socială și Protecția Familiei să înainteze solicitări Agenției Naționale de Asistență Socială privind alocarea mijloacelor financiare pentru acoperirea cheltuielilor din pachetul minim de servicii sociale și anume, pentru Serviciul de Asistență Personală. Astfel, dacă transferurile pentru această măsură alocate Consiliului raional Cahul pentru anul 2023 constituie 2200,3 mii lei, alte autorități, precum CR Ungheni a beneficiat de 14546,0 mii lei, CR Nisporeni – 11975,4 mii lei, CR Hîncești – 6867,1 mii lei. Totodată, din transferurile alocate din Fondul de susținere a populației, vor beneficia de servicii circa 30 de persoane, pe când efectivul de asistenți personali constituie 125,0 unități. De menționat că, 6970,8 mii lei sunt acoperite din contul mijloacelor financiare proprii al bugetului raional.

- Dl Hotnogu Vitalie, reprezentant al societății civile a înaintat propuneri privind revizuirea și reformularea indicatorilor de performanță pentru P1P2 „Dezvoltarea drumurilor” și unitatea de măsură aplicată.

- Dna Smeșnoi Valentina a menționat că, în procesul pregătirii materialelor pentru Consultările publice, unele programe au fost reexamine, revizuite și completate. În acest context, d-ului a propus publicarea pentru consultarea cu societatea a „Sintezei programelor de cheltuieli ale bugetului Raional Cahul” varianta reexaminată.

- Dl Drangoi Sergiu, consilier raional a menționat că trebuie de făcut o claritate la unele compartimente precum ocrotirea sănătății, învățământ, tineret și sport, privind investițiile în cheltuielile capitale. Astfel, solicitarea ar fi ca aceste investiții să fie mai desfășurate prezentate, pentru ca societatea să cunoască prioritățile de alocare a mijloacelor financiare, dintre care prelungirea programelor inițiate în anii precedenți: procurarea băncilor școlare, reparația acoperișelor instituțiilor de învățământ, renovarea blocurilor sanitare. De asemenea, este necesar de menționat că pentru domeniul tineret și sport în anul 2023 cheltuielile vor crește cu circa 100%, comparativ cu anul 2022, dat fiind faptul că se prevăd surse pentru premiarea sportivilor.

- Dna Smeșnoi Valentina a adăugat că în proiectul bugetului raional pentru anul 2023 au fost prevăzute mijloace financiare pentru prelungirea efectuării reparațiilor capitale în cadrul instituțiilor de învățământ în sumă de 12671,0 mii lei și pentru procurarea băncilor școlare - 2500,0 mii lei.

- Dna Mițăblîndă Violina, specialist principal în cadrul Direcției economie și agricultură a propus de prevăzut în bugetul raional pentru anul 2023 resurse financiare pentru elaborarea documentelor de suport pentru proiectele investiționale: studii de fezabilitate, proiecte tehnice, etc.

Doamna Seredenco Tatiana a menționat că propunerile vor fi analizate și a exprimat sincere mulțumiri pentru atenția și propuneri acordate. În cazul în care survin alte propuneri, aceste vor fi expediate DGF.

Toată informația de la audierile publice a fost plasată pe site-ul Consiliului Raional Cahul: [www.cahul.md/transparența decizională/proiecte de decizii](http://www.cahul.md/transparența_decizională/proiecte_de_decizii) și poate fi studiată de fiecare doritor.

Șef al Direcției Generale Finanțe

Hodenco Constantin